

Délvidék

Bácskai Napló
POLITIKAI NAPILAP
FELELŐS SZERKESZTŐ: KÖNYA LAJOS.

MEGJELENIK	
mindennap délután vasár- és ünnepnap kivételével.	
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szabadka, IV., Rákóczi-út 20. Telefonszám 300.	
ELŐFIZETÉSI DÍJAK:	
Helyben házhoz hordva	
egész évre	— — — — 32—
fél évre	— — — — 16—
negyed évre	— — — — 8—
Videkre postán ktlóve	
egész évre	— — — — 32—
fél évre	— — — — 16—
negyed évre	— — — — 8—

Tisztázódik az osztrák parlamenti helyzet.

Bécs, szeptember 11. A képviselőház pénzügyi bizottságában a helyzet a lengyel klub tegnapi határozata következtében, amely szerint a pénzügyi javaslat mellett fog szavazni, némileg tisztázódott. Az Arbeiter Zeitung mai vezércikkéből kitűnik, hogy a szociáldemokraták sem fognak az adóprogram valamennyi közvetett adója ellen állást foglalni és a többségi partokkal együtt minden obstrukciós kísérlet ellen felveszi a küzdelmet.

Megakadt az antant előnyomulása.

Bécs, szept. 11. Mint a Basler Nachrichten jelenti, a Renter-iroda haditudósítója azt táviratozza, hogy az angol-francia előnyomulást feltartóztatták. — A németek még mindig visszavonulnak, de igen ügyes módon; nagy tartalékokkal rendelkeznek, amelyek útját állják az előrehaladó szövetségeseknek. A szövetségesek feladata még koránt sem ért véget, — ha most bizonyos is a nagy győzelem.

Hutier német tábornok hadserege, mint a svájci határról jelentik, visszavonulását szerfölött ügyesen és gyorsan veszteség nélkül folytatta. A Hindenburg-vonal áttöréséről eddig még szó sem lehet.

Az antánt döntést akar.

Bécs, szept. 11. Mint a svájci határról jelentik, az antántnak az a szándéka, hogy offenzíváját kiterjeszti, s esetleg a Maas és Mosel között fekvő területen is támadásokat kezd. Az antánt óriási nekirohanással, amely még nem érte el tetőfokát, — ki akarja kényszeríteni a döntést.

Megkezdődött az osztrák gyerekek hazaszállítása.

Az osztrák gyerekek hazaszállítása megkezdődött. — Bajáról, Gombosról, Gádosról, Vaskutról és Töltésről Bajára vitték őket, ahol hajóra szállították és úgy utaztak haza Ausztriába.

A cserezsir és szalonna ára.

A zsiresereakciónál a zsirért az eddigi 14 helyett 16 K-t, szalonnáért 13 helyett 14-et adnak kg.-ként. Akik eddig zsirt és szalonnát adtak be, azok is megkapják ezt a magasabb árat. A pénztöbbletért jelentkezzem az elszámolási jegyzékkel a városháza I. em. 38. sz. alatt.

Visszaufasított angol mosakodás.

Berlin, szeptember 11. Loekhart angol diplomáciai képviselő felkereste Peters népbiztost, aki az ellenforradalom leküzdésére alakított bizottság élén áll, s megkérte, adjon neki alkalmat arra, hogy kimerítően nyilatkozzék mindarról ami vele történt. Peters kijelentette, hogy az összeesküvés ügyében egy bizottság megkezdte a vizsgálatot s már elegendő bizonyító anyagot gyűjtött; valamiféle nyilatkozat tehát egyelőre fölösleges.

Irodalmunk eizsidósítása és a miniszter.

Vizsgáljuk csak kissé behatóbban a zsidók erkölcsi felfogása hogyan érvényesül az irodalomban?

A zsidó író „többnyire arra uszítja az olvasót — írja Kiss Sándor „Irodalmunk eizsidósítása“ című művében, — hogy megvesse, áthágja, kijátssza az elfogadott rendet, fegyelmet vagy hagyományos erkölcsöt. A legtöbb írói mű esattanója abban van, hogy esodálkozva látjuk, milyen butaság az, amit eddig bölcsnek tartottunk, milyen igazságtalanság az, amit igazságnak hittünk, milyen nevetséges, amit az emberek nagyszerűnek, komolynak véltnek: szóval semmi se jó, amit évezredek keresztény erkölcs, történeti hagyomány rögzített. . . . Ezt cselekszi nemcsak irodalmi, hanem társadalmi, politikai, közgazdasági és erkölcsi téren.

Legkedveltebb zsidótéma a szerelem. Még pedig nem az a szerelem, mit eddig szépnek, költőinek, vonzónak tartottunk: az illemtartó, érzelmes, törvényességre törekvő, kiméletes, — hanem a szemtelen, falánk, követelő, törvénytelen és ártani akaró. A földkerekség összes írói együttvéve nem irtak meg annyi házasságtörést költői szép gyanánt, amennyit a mi zsidómodera irodalmunk földolgozott husz esztendő óta drámában, regényben, különösen novellában. A napilapok tárcarovatának, a Tolnai Világlapjának, Az Érdekes Ujságnak, az Uj Időknek ez az uralkodó témájuk. Ebben a tárgyban egyszerre jut érvényesülésre a zsidó bujaság, törvénytörés, csalás és uszítás ösztöne. . . . Különösen a háboru éveiben lendült fel a házasságtörésre, hűtlenségre, szeretkezésre való uszítás üzlete, úgyhogy szépirodalmunk valósággal kerítőirodalommá aljasult. . . . A hűtlenségkultusz, a szerelmi

uszítás, mint irodalmi téma, üzletnek is kitünően bevált a háboru alatt. A sok szereleméhes hadimenyecske, katoná, apai ellenőrzés alólszabadult serdülő leány és kamasz ifju mohó fogyasztója lett a kerítőirodalomnak. A férj, az apa kint kuksolt a lövészárokban, sárban, fagyban, ezer kintól gyötörve, otthon meg a szépirodalom nevelte a esaládját hűtlenségre, cédaságra, piszokra. Nem volt elég a természetnek anélkül is készítő ösztöke, felvonult a zsidóirodalom, hogy a honvédő hősök háta mögött befütse a poklot, melyben elégjen a magyar családi élet tisztasága, a családi nevelés és egyetértés minden föltétele. Hány száz, hány ezer, hány tizezer magyar családi tűzhely borult lángba ezeknek az író fenevadaknak az uszítására? Milyen becstelen volt ez az üzlet és milyen jól jövedelmezett!

De, hogy ne legyen semmi sem hiány, vallás- és közoktatásügyi miniszteri rendelet (1916. V. 20—34. 180. szám alatt) utasítja a tanító- és tanítóképzők önképzőkörreit, hogy járassák ifjusági olvasmányul az Uj Időket és Az Érdekes Ujságot. Gyermekekoromban, huszonöt évvel ezelőtt, kiesapták a diákokat, ha rajtakapták a Boccaccio, a Faublas lovag olvasásán: ma sokkal szemérmetlenebb cédaságokat olvas az önképzőköri olvasóasztalnál.

M. G.

— Bosznia és Horvátország egyesítése. Különböző tervek merültek fel Bosznia és Horvátország egyesítésére nézve. Ezek egyike szerint Bosznia Hercegovina közvetlenül Magyarországhoz csatolják. Másik terv szerint Horvátországhoz csatolják és így kerül a magyar szent korona országai közé. Cattaro magyar kikötő lenne, valamint három szlavoniai vármegyét visszabeleztetnék Magyarországhoz, ahonét kiszakított ötven évvel ezelőtt. Ezen tervek azonban nélküla hitelesség bélyegét.

Kávéházakban kérje a „Délvidék“-et.

A szabadkai Teleki-tér

vagy

a rendőrség nemfőrdőmsége.

(Saját tudósításunk.) A pesti Teleki-tér egész országban hírt szerzett magának, mint az ócska holmik és a pajeszos kaftánosok kizárólagos és főbörzéje. Most úgy látszik a szabadkai ócskaság kalmárok megirigyelték a dícsőségét és saját szakállukra egy helyivonatkozású Teleki-teret rendeztek be a tűzoltó lakánya előtt. Ez az ügybecézett ócskapiac.

Valamikor (tán igaz sem volt) igen szerény keretekben mozgott az üzleti forgalom és a kalmárok is igen kevés helyet foglaltak el, azonban mit tesz az idő és a konjunktúra? Az egykori ócskapiac ma már egész a postáig terjed és számottevő kereskedelmi vállalat.

Nem vonjuk kétségbe, hogy az ócskapiac szükséges a mai drága világban, főleg a szegényebb néposztály szempontjából, de egy kis hiba van, szintén a szegényebb néposztály szempontjából. Az ócskaságok piacán ugyanis nagyási mánia terjedt el, még pedig az árakat illetőleg. Az árak magasán kóvályognak a levegőben. Magasabban, mint a városbáza tornya s főleg magasabban, mint azok az árak, amelyeket némi tulzással tisztességes áraknak szokás mondani és melyekért még előkelő üzletekben is lehet jó dolgokat kapni. Arról van itt szó, hogy az ócskaságok piacán drágább az ócska holmi, mint az új a becsületes cégeknél. Hogy hogyan van ez, azt csak az tudja, ki a mezők liliomait ruházza és kofanémasszonyok csalafintaságait ismeri. Mi legfeljebb sejtjük a dolog bibijét és szerényen bátorkodjuk megjegyezni, hogy az árdrágítási mánia nevű ragadós háború betegség elterjedése a szabadkai rend és közbiztonság óreinek köszönhető. Elmulasztanak ugyanis valamit. Azt, hogy utána nézzenek kissé a kofanémasszonyok üzemeinek. Esetleg iparigazolványuk után is érdeklődhetnének, mert ez nagyon ritka. Egyszóval rendet kellene csinálni valahogyan.

No de ne sajogj fájó szív! — Nincs Szabadkán olyan hivatalos fórum, amely elrendelné, hogy az ócskaságok piacán kizárólag iparigazolvánnyal szabad árulni, továbbá csak egy meghatározott helyen, ott, ahol eleinte is szabad volt, hogy árt drágítani nem illik, esetleg — lopni — sem, noha ez több mint mindennapos. Azután elrendelné, hogy bódékból folyják az adásvétel, továbbá markos Andrásokat állíttatna oda, hogy mindez rendben történjék. Nem. Ilyen hatóság nem termett és nem terem Szabadkán. Ellenben az árak továbbra is nagyra teremnek, de nem csupán a parasztnak. Akadnak az ócskaságok piacán kalapos nagyságák is. (s)

Bácskai utasok figyelmébe!

A „Délvidék“ kapható Zombor, Baja, Ujvidék és Szabadka vasuti hírlap-árusítóinál.

Gondoskodás a rokkantokról

— Külön ipari vizsgáló bizottságok. —

A hivatalos lap miniszteri rendeletet közöl amely a rokkantak könnyebb és célravezetőbb ipari előkészítését célozza. A rendeletben felemlíti a miniszter, hogy azoknak a rokkantoknak a száma, akik rokkantságuk miatt új pályára kénytelenek lépni s a képesítéshez kötött iparok önálló üzéséhez szükséges szakképzettséget valamely rokkantiskola látogatása helyett szakképzésük gyakorlat által kívánják megszerezni, aránylag csekély.

Mindameillet gondoskodni kell arról, hogy a képesítés igazolása tekintetében a rokkantak szóban lévő kisebb csoportjára nézve is — bizonyos kedvezmények legyenek megállapíthatók.

Miután a tanonci minőségben eltöltendő idő tartamát az ipartörvény nem állapítja meg s ennek tartamát a rokkantak tekintetében megállapítani nem is lenne célszerű, miután továbbá az sem látszott gyakorlatias megoldásnak, — hogy iparáganként állapítsák meg a rokkantaktól megkívánó segédi gyakorlat tartamát, a leginkább célravezető megoldás az, hogy a rokkant bizonyos minimális, akár tanonci akár segédi szakképzés gyakorlat után vizsgára jelentkezék s a vizsgáló bizottság a rokkant megszerzett szakismereteinek, általános tudásának, képességeinek, intelligenciájának stb. figyelembe vételével — esetről-esetre állapítsa meg azt az időtartamot, amelyet a rokkant további szakképzés munkával eltöltvén, fel lehet tenni, hogy az illető ipar önálló üzéséhez szükséges képesítést meg tudja szerezni.

A megalakítandó vizsgáló bizottságok működésénél arra kell helyezni a főszólyt, hogy ezek lehető közvetlenséggel állapítsák meg a vizsgára jelentkezőknek szakmabeli ismereteit s ezeknek, valamint a fentebb említett egyéb körülményeknek figyelembevételével határozzák meg azt az időt, melyet a rokkantnak a szakképzés munkával el kell töltenie avégből, hogy az illető képesítéshez kötött ipar önálló gyakorlására iparigazolványt nyerhessen.

A vizsgáló bizottság mindenkor egy elnökből és két szakmabeli iparosból áll, akiket a kamara elnöksége hív meg. A vizsgáló bizottságok elnökei nem szakmabeliek közül is választhatók.

A vizsgáló bizottságok elnökei és tagjai a kamara elnökének vagy alelnökének kezébe fogadalmat tesznek arról, hogy tisztükben pártatlanul és legjobb meggyőződésük szerint fognak eljárni.

A végből, hogy a kamara székhelyétől nagyobb távolságra lakó rokkantak a kamara székhelyére utazással járó költségektől mentesüljenek, fel kell hatalmazni a kamarát, hogy szükség esetén a rokkant lakhelyéhez közelebb eső egyik vagy másik ipartestület tagjaiból is alakíthasson vizsgáló bizottságot s a rokkantat ehhez a bizottsághoz utasíthassa. Ily esetekben lehetőleg az illető ipartestület elnöke vagy ennek helyettese bizandó meg a vizsgáló bizottság elnöki tisztének betöltésével. Ezeknek a vizsgáló bizottságoknak tagjai a fentebb említett fogadalmat az ipartestület elnökének kezébe teszik le.

Akik mérget lopnak.

— Vigyázni kell a fenyesben az alvóknak. —

(Saját tudósításunk.) Nagy riadalmat keltett Palicson a múlt szombaton délután 80 adag kininpor ellopása, mert bizony a tolvaj, ha ezt felhasználja, megjárhatta volna vele. Az eset úgy történt, hogy Czurda Ernő százados délután 4 és 5 óra között a fenyesben a fák hüvösében feküdt beteg nyugvó ágyán. Közben elaludt és mire fölébredt, — eltűnt a melléje székre tett 80 adag kininpor, továbbá aranykeretű szemüvege, — hőmérője és manikűrke.

Ahogy a százados a lopást észrevette, azonnal jelentést tett róla a palicsi csendőrségnek, s Benke

Ferenc őrmester érdeme, hogy hamarosan ki is nyomozta a gyógyszeroltvajokot egy 5 és egy 7 éves apróság személyében. A kis jómadarak az iskola előtt játszottak a lopott holmikkal, melyekről sejtelmük sem volt mire kell használni. Mivel a 80 adag kinint is sértetlenül megtalálták náluk, a százados is megnyugodott, tudván, hogy senki sem mérgezte meg magát vele. De ki az ördög is gondolná, hogy mellőle ellopnak mindenét a székéről? Ilyenek a mai gyerekek. Különben a két tacsót följelentették a kiskorúak bíróságánál.

A 123-asok rohamtámadása.

— Küzdelem az olasz óriással. —

(A sajtóhadiszállás engedélyével) Gyönyörű tiszta holdvilágos éjszakára virradt fel a reggel ez év június 15-én, amikor hajnali három órákor tűzérégünk mindenféle fajtaju valamennyi ágyuja pokoli tüzelésbe kapott és öt órán keresztül nem hagyott fel démoni pusztító munkájával. Akkor hirtelen az egész vonalon elnémult a tűz és az árkok felett végighömpolygott és kiáltás: „Előre!” Mint ha a gyakorlaton lennének, úgy ugrottak elő gyalogosaink, hogy rohamtámadásra indulva, áttörjék az ellenség vonalait. A támadó ezredek között volt a 123. ezred is.

Junius nap köszöntötte ezeket a pompás, győzelemittas fiukat, amint öröktörtek és átgázoltak a harmattól sikos, mezei virágokkal telehintett öjtőteren. Egyik-másik meg is állt, virágot tűzött scálsisakjára és úgy sietett tovább a forró ténora.

Az első ellenséges vonalat lefegyverelték. Néhány sor tűz és kézigránát a mi részünkről és már a második ellenséges vonal is a kezünkbe került. Csak egy-egy szakadék szélén fejtettek ki az olaszok nagyobb ellenállást, de kézpuskáink és a közeli harcban használatos fegyvereink heves tűz

alá vették a támaszpontszerűen kiépített ellenséges állást. Elkészenedett kőzitusára került a sor, a mely a mi javunkra dönt el: az állás a miénk lett. Csomó olasz feküdt szanaszerte holtan vagy sebesülten; egy részüket elfogtuk, a többiek nátra menekültek. Ennél a sikernél különösen kitüntette magát Buttas törzsrőmester, aki egy óriás termetű olaszt vakmerően megtámadott és a tusában hősi halálát lelta. A következő pillanatban Tóth káplár ugrott neki az óriásnak és puskáját marokra kapva, hatalmas ütással szétzuza koponyáját. Buttas törzsrőmester a 123. gyalogezred III. zászlóaljának egyik legrégibb katonája volt, aki sok sebet fel sem véve, végigharcolta Oroszország sikkait és Szerbia havasait. Mindig önként jelentkezett a harcra.

Helyében legjobb bajtársa, Baranyi őrmester vette át a vezetést, de az eszeveszetten küzdő olaszokkal folytatott harcban őt is elérte a hősi halál. Csapataink azonban elfoglalták a támaszpontot és 400 olaszt foglyul ejtettek.

Keresztény Magyarország legyen keresztény magyarké!

Kedvezmény a millióknak.

Egy bölcs miniszteri rendelkezés.

Szeptember elseje óta új és felémelt árudiszabás van az összes vasutakon. A kereskedelmi miniszter kiadta a vasuti forgalomra nézve az utasítást a díjkedvezmények megadására vonatkozólag. A díjkedvezményeket továbbra is fentartotta a petróleumra, a cukorra és cementre, noha ezeknek a kereskedelmi részvénytársaságnak üzleteredményei a háború alatt milliókkal emelkedtek. Ekként a kormány még odavet ezeknek a milliós vállalatoknak még néhány milliót a közjövődelmekből.

Ezekben a nagy díjkedvezményekben jelentkező állami ajándékokat például ilyen cégek kapják: Pesti Magyar Kereskedelmi Bank (Lánczy Leó), Hitelbank (Ullmann Adolf); azután a millomos családok: Hatvány-Deutchék, báró Harkányiék, Schossberger bárók, Kuffner bárók stb.

A díjkedvezmények között leginkább feltűnik, melyet a kormány a cukorrépának a cukorgyárba való beszállítására adott a kormány. Ez pedig annál kevésbé megokolt, mert a cukorgyárak a háborúban egytől-egyig megduplázták sőt némelyek megháromszorozták üzemi feleslegeiket. Nagyobb osztalékokat fizettek, némelyik olcsó részvényt juttatott a részvényeseknek, tartalékait valamennyi lényegesen megduzzasztotta, úgy hogy semmiféle szempont sem indokolhatja, miért fizessen kevesebb szállítási díjat a cukorgyár, mint akármilyen más magyar iparvállalat. A felémelt díjtétel legfeljebb valamivel csökkentette volna egyesek milliósháborús nyereségét és gyarapította volna az állam jövődelmét.

A cukor ma oly keresett cikk, hogy minden állami támogatás nélkül is a legnagyobb virágzásnak indulhatnak a cukorgyárak. Azt hisszük, hogy itt inkább politikai jutalmakról van szó, mintsem közgazdasági érdekről.

Gyerekek leszerelték a vasuti távjelzőt.

Tisztviselő-gyerekek a tolvaj

(Saját tudósításunk). — Tíz apró palicsi urigyereket, mind tisztviselői fiait, tereltek össze tegnap a vasúti távjelzői csendőrök. A pajkos gyerekek csintalanságukkal a leggyorsabb veszedelmet okozhatták volna, mert ellopták a palicsi vasutomásnak vasból készült és a távjelző beállítására szolgáló vezető csigákat. A gyerekek a távjelzőt Szabadka felé vezető pályatest mellől szerelték le, — nem tudván micsoda szerencsétlenségek lehetnek okozói.

A csigákban kis játékkocsikat álltak és ilyen egyforma kocsik-szaladgáltak valamennyien.

A palicsi állomáshivatalnok aznap hiába akarta beállítani az érkező vonatot a távjelzőt: az nem működött, mert a csigák hiányában nem is működhetett. A zavarról azonnal jelentést tett és a csendőrök ki is kutatták a sok tolvaj között. Huszonhárom csigát szedtek össze tőlük, melyeket azonnal a távjelzőre adtak a palicsi állomáshivatalnoknak, hogy újra haladéktalanul szerelhessék.

Az apró tolvajok ellen megtették a jelentést.

Jelent az új zárórarendelet.

Wassonyi Jenő, a szénügyek igazgatóbiztosja rendeletet adott ki az új zárórarendeletről. A rendelet hatályon kívül helyezte az 1917. évi rendeletet. A hivatalos lap holnapján megjelent rendelet szeptember 16. tól kezdődően az összes nyilvános helyiségek, vendéglők, kocsiműhelyek, ital- és kávéházak, amennyiben rá vonatkozólag a helyi viselkedéshez képest rövidebb záróra állapítva nincs, éjjel 11 órakor a helyiségeket bezárni kötele-

gynacsak 11 órakor zárni kötelesek, a színházak, kabarék, dal- és zenekörök, mozgófényképszínházak, továbbá az összes mulatók, folklór- és hangverseny-termek, egyetemen, társaskörök, klubok, kaszinók, színházak a helyiségek, melyek tagok vagy vendégek észrevételére és befogadására szolgálnak.

Ugyancsak tilos esti 11 óra után magánlakásokban is vendéglátást nyújtani olyan egyéneknek, akiknek ott lakóiknak a szokásos vendéglátókereteit meghaladja.

API HIREK

Közigazgatási ülés. Ma délután közigazgatási ülés volt. Baranyai Ernő dr. főispán elnökölt.

Bírói áthelyezés. Az igazságügyi miniszter dr. Posta Lajos nagybírói körökben a törvényszéki bírót a szabadkai törvényszékhez helyezte át a helyi minőségben.

Kitüntetett örnagy. Az ellenfeleivel szembeni vitéz magatartásáért jutalmul a signum laudis érdemlehelést kapta, Waelz József, a szabadkai örnagy.

— A nyugdíjas vasutasok figyelmébe. A nyugdíjas vasutasok Szabadka állomás jóléti irodájában f. hó 15-ig a cukor vagy lisztjegyük előmutatása mellett, haladéktalanul jelentsek be, hogy búzát óhajtának e beszerezni, vagy liszttel kívánják magukat elláttatni. Akik a jelentkezést elmulasztják, ellátásban nem fognak részesülni.

— Kitüntetések. Az ellenséggel szembeni vitéz magatartásuk elismerésül, a katonai érdemkeresztet a hadiékítményt és kardokkal kaptak Wilhelm András 86. gy. e. bel. és Beyer Rezső 23. gy. e. bel. hadnagyob.

— Paprika érkezik. A szabadkai közéletmezősi hivatal értesítést kapott, hogy a város szükségletének fedezésére paprikát kap. Már mult héten esedékes volt 2 mázsa paprika de ellopták. Érdekes, hogy a város éllelmickeit mindig ellopják, legjobb esetben pedig megdézsmálják.

— Megdrágult a sör. A vasuti tarifa emelésével lépést akarván tartani, a sörgyárosok is emelték az ugynevezett sör árát. Ezentúl a Király sör hl.-je 24 K, a Special sör 250 K, a kisüveg nagybani ára 1 K 10 f., nagyüveg 1 K 70 f., a Special 2 K. Kocsiműhelyben, sörcsarnokokban, kávéházakban kis pohar sör 1 K 10 f., kisüveg 1 K 40 f., nagyüveg 3 K 10, Special 2 K 70 f.

— Jelentkezzenek, akiknek krump-lira van szükségük. Megirtuk, hogy akinek krumpira van szüksége, ebbeli igényét e hó 13-ig a köri adótitstnál jelentse be. A jelentkezés azonban nagyon gyér számú, pedig aki nem kér krumplit, azt ellátottnak tekinti a város és igényt 13. után már nem tarthat krumplira.

— „99“. Az első szenzációs Phönix film premijéje. — A filmtechnika egyik legragyogóbb bravourja a Phönix idei első filmje a „99“ nagy felvonásos bűnügy rejtély. Angol regényből Siklósi Iván írta át filmre s Kertész Mihály pazar intelligenciával, fantáziával, stílustudással dolgozta fel. — A Royal Apolló nagyszerű műsorán óriási sikert aratott Budapesten amiben nagy része van a Phönix hatalmas művészgárdájának, Várkonyi Mihály, Gál Gyula, Balassa Jenő, Z. Melnár László, Kláry Ottó fényes képességeinek, akik a főszerepeket játsszák. Szinre kerül a Korzó-Moziban péntektől—vasárnapig.

— A holtvölgyi elfoglalt üteg. A sajtóhadiszállás engedélyével. A cs. és kir. 23. gyalogezred 4. százada súlyos veszteségeket szenvedett, de a derék bakák — Anisits káplár vezetésével mégis előre rohamoztak, egészen a Holtvölgyig, ahol egy olasz ütegre bukkantak. Gyors elhatározással a tüzerekre vetették magukat. — Vad kőzitusa támadt, amelyben a mi vitéz katonáink maradtak a győztesek. — noha valamennyiük megsebesült. Az olaszok — 27 rendkívül jól járt elrab, — megdéták magukat. A 7 ágyut a závarzat elrontásával hasznavehetetlenné tették. A derék bakák fázatán foglyaikkal együtt buszkák vonultak be a zászlóalj parancsnokságra.

— „Quo vadis“ jön. A világ leg-hatalmasabb filmalkotását hozza új példányban hétfőn a Korzó-Mozi. A darab négy napig lesz műsoron, hogy a rendkívüli érdeklődést ki-elégítse.

— Megtalálták a borbélyok szappanát Nemrégiben megirtuk, hogy a szabadkai borbélyok részére érkezett borotváló szappant ismeretlen tettesek elemelték. Nagy nyomozás indult mag utána és valahol Belgrádban akadtak rá teljesen sértetlen állapotban. Nincs kizárva, hogy Szabadkán elfelejtettek lerakni a vonatból s így került a szerkek közé, de viszont az is lehetséges, hogy lopási szándékból nem rakták ki. Fő az, hogy a szappan rövidesen visszakerült a figarók őszinte örömére.

— Védekezés a lánckereskedelem ellen A hivatalos lap mai száma kormányrendeletet közöl amely a lánckereskedelemről szóló rendelkezés módosítását tartalmazza. Eszerint az eladó az árúnak postán vagy vasuton történő szállítása esetében a számlát legkésőbb 14 napon belül levélben köteles a vevő címére elküldeni. A vevő az így küldött árut a számla kézhezvétele előtt átvetheti ugyan de annak továbbelárusítását csupán a számla beérkezése után kezdheti meg. Az iparos vagy kereskedő raktárában egymásmellett elhelyezett azonos minőségű és csomagolású áruk vonatkozásban kimondja a rendelet, hogy azoknak darabonként való ármegjelölése nem szükséges, hanem elég az árucsoportonvaló egy árjegyzés.

— Fertőző állatbetegségek. Kimutatás Szabadka szab. kir. város területén a fertőző állatbetegségek állásáról 1918. évi szeptember 10-én: Lépfene a 4 ik és 5 ik áll. eg. körületben. Veszettség: az 1-ső és 3-ik áll. eg. körületben. Rühkór: a 3-ik és 4 ik áll. eg. körületben. Sertésorbán: a 6 ik áll. eg. körületben. Sertéspestis: az 1-ső és 3 ik, 6 ik 7-ik áll. eg. körületben.

— Aki csak Palicsról szeret lopni. Gajdács Julisnál volt Palicson legutóbb látogatásban pár napra Sbhéidl Jakabné bácsszentiváni lakos. Mikor Scheidlné eltávozott, vele együtt eltűnt a házból 1 párnahuzat, 2 paplanhuzat és 1 ágyterítő. A gyanu mindjárt Scheidl Jakabnéra terelődött és a csendőrök csakugyan meg is találták nála Bácsszentivánon az ellopott holmikat. De ugyanakkor más lopott dolgokra is akadtak nála, még pedig 2 ezüstkanalat, 3 drb. csipkefüggönyt és 2 szalvétát. Ezeket még tavaly nyáron lopta szintén Palicson Halbrohr Adolfaétól. Lopás miatt az asszonyt följelentették.

— Berky Lili: Az utolsó éjszaka. A magyar filmújdonosságok mindig érdekes filmje marad Berky Lili „Az utolsó éjszaka“ című nagy koncepciójú drámája. Hat felvonáson keresztül a színjátás műve-

szetével alakítja Berky Lili egyik legszebb, legmegkapóbb izgalmaikkal fűtött nagyszerű szerepét s a darab mindvégig jelenetről jelenetre ragadja megával a nézőt. — Egy asszony életének tragédiáját, egy család boldogtalanságát alig vitte darab színre oly realizmussal, mint „Az utolsó éjszaka“. A kiállítás fényes, a rendezés elsőrangú. A Korzó-Mozi szerdán és csütörtökön mutatja be.

— Horvát Országos Bank R.-T. Osijek. alaptőkeemelése. Nevezett pénzintézet f. hó 15-ére rendkívüli közgyűlést hívott össze, amelyen a jelenlegi 20 millió koronás alaptőkéjének 30 millió koronára való felemelését fogja elhatározni.

Szerkesztői üzenetek.

Dr. Sch. K. Zombor. Küldeményeért fogadja köszönetünket.

Dr. B. K. Budapest. Köszönet érte, de terjedelménél fogva aligha közölhetjük.

B. F. Kelebia. — Egyelőre nem közlünk. Levél megy.

Közgazdaság.

Nemzeti erők tömörülése.

A látszat már szinte azt mutatja, hogy a szociális irányzatú munka, annak művelése a sajtó hatalmával, terjesztése az előző közvetlen hatásával, ennek a nemzetnek teljesen idegen irányzatba tévedt, a mi azt is jelenti, hogy idegen, nekünk veszedelmes célokat szolgál. Hogy ez nincs így, annak élesen szóló dokumentuma a Katholikus Népszövetség által most rendezett szociális hét, amelynek külső és belső eredményei örömmel töltnek el mindenkit, ki szíve, lelke melegeivel ápolja a magyar nép, a magyar föld érdekeit.

Első és mindenkéfélt értékelendő nagy eredményként kell kiemelni, hogy a Népszövetség, amely elismerésre érdemes buzgalommal küzdött, fáradott és soha ki nem nem fáradt a szociális irányzatú művelésben: a magyar mezőgazdaság s a vele elválaszthatatlan összekapcsolt szövetkezeti mozgalom; segeített erős pillérek építeni, bevonván a magyar agrárpolitika legkiválóbb egyéniségeit az 6 jelentős munkásságába. A magas színvonalu, az előadók fényes nevével ékeskedő szociális hét így lőn az igazi nemzeti erők tömörülése s ebből a koncentrációból joggal várhatja a Szövetség, valamint az agráriusok tábora új felendülését, hatalmas erőrekapását mind azoknak irányzatoknak, amelyek védelmet nyújtanak a magyar népek, megvédelmezik a magyar földet s megtartják az országot a magyarnak.

Hogy remények valóra váljanak, arra a tömörült erők programszerű kifejtésére van szükség.

Szerkesztő:
BERKES MARK.

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szabadka, Antal Nyomda és Irodalmi Vállalatnál szövetkezeti könyvnyomdájában Szabadkán, Békésrét utca 20. sz. sz.

Telefon szerkesztőnk telefonszáma:
Palica 114.

LIFKA-MOZI

Szerda—csütörtök

A pesti napló

szenzációs filmriportja,
Csempész razzia a budapesti bécsi vonaton, bajon és határon.

Don Cézár

Dumanoir operettje 5 felvonásban.
A spanyol etikett pompás paródiája.

Kezdeté 1/2 6 és 1/2 9 órakor.
Ünnepnap 3, fél 5, 6 fél 9 órakor

Mindennemü
könyvkötő-
munkát készít,
Berkes F. Béla
könyvkötő,
a barátok templomával szemben

3 kapa szőlő,
Eladó
terméssel vagy anélkül.
Cím a kiadóban.

Rizikó nélkül!
Férjak és nők rokkant ka-
tonák özvegyek kevés be-
fektetéssel napi 80 100 ko-
rona keresethez juthatnak.
Jelentkezhetnek
Winkler Lajos és Trs-nál
I. Kölcsei u. 248 sz.

Hivatalnoknő keres
butorozott szobát,
esetleg ellátással
Cím a kiadóban.

Eladó
egy jó forgalmu Vendéglő
házzal együtt a főtéren mely
30 év óta fennáll egy gaz-
dag bácsmegyei 20.000 lakos-
sal bíró községben kedvező
fizetési feltételek mellett.
Cím: **Béni Béla** Szabadka,
Náder kávéház

Harisnyáit
javíttassa „Rózsa” varrott fejezéssel.
Párként 3.20 K. Törvényesen védve
Minden párhoz kell egy régi harisnya-
szár. A harisnya fejét levágni nem sza-
bad. Bármilyen más fejezést és javítást
elfogadunk. — Gyűjtőhely.
Pázmány-utca 34. sz.

„Ferravin”
vasas chinabor.
Erősítő szer gyengél-
kedőknek, vérszegé-
nyeknek és lábbadozóknak
Étvágyat gerjesztő ideget erősítő
s vért javító gyógyszer. Szám-
talan orvosi ajánlás.
Szabadkán kapható. **Deesy**
Jenő úr gyógyszer-tárában.
Jelenlegi ára félliteres palaekón-
ként 10 K. — A „Ferravin” névre
essék ügyelni.

Alkalmi vétel.
21 db boroshordót 230—750
literig, 90 hektó a legtöbbet
ígérőnek eladom. Megte-
kinthető minden vasárnap
Odry Kálmán földbirtokos-
nál Bácsszenttamáson.

Valódi amerikai
**fogak és fog-
sorok.**
Különlegességek
fogászati munkákban,
aranyból és platinából,
valamint arany- és pla-
tinafogak, koronák és
hidak, ugyancsak szá-
padlás nélküli fogak.
Fogkivétel teljesen ér-
széltelenítve és fogtö-
mések eldobásával.
Schäffer Géza vizsgázott fogtechnikus.
Szabadka, Kossuth-u., Prokes-ház. Telefon 56.

Egy lakóház eladó
IV kör, Király-utca 168 szám alatt.
Bővebb felvilágosítást a tulajdonos
ad ugyanott.

Használt
tankönyveket
magas áron veszünk, vagy a
mostani iskolai évre szükségé-
sre becserejljük.

Papirspárga
esomagoláshoz, szállítóköztesre
eredeti gyári áron kapható viz-
álló cellulóze. Ajánlatos mielőbb
beszerezni.

Tisztelettel
Lipsitz és Lampel
könyvkereskedése antikvárium
és papirspárga gyári raktára
Szabadka, Rudics-u. 14.

Jóminőségű fiatal papucsokat
vizsonteladók a legszebb
kivitelben haphatják
Györi Ferencnénél, Szeged
Hajnal-utca 8. sz.

Kész diványok
modern
hálószobák
jutányos árban kaphatók
Czigler Gyula
buterüzletében
a barátok temploma mellett.

7 kapa szőlő
igen közel a városhoz ter-
méssel elköltözés miatt
Eladó.
Cím a kiadóban.

Ajánlók
az ujonnan megnyitott Szilágysági-
bányából
Darabos szenet
gyárak üzemek malmak stb részére
Próbavagyonok azonnal
szállíthatók!
Lehetőleg távirati vagy expressz
megkeresést kér
Hazai Béla
szénnygykereskedő
Kolozsvar

A világítási rendelet
határozatait a fényhatás
csökkenése nélkül csak
Tungsram
félwattos lámpákkal
lehet betartani.
Használjon 25, 40,
60 watt fogyasztásu
Tungsram-lámpákat.

Használt
gyermekkoszít veszek.
Címet a kiadóba kérek.

**Kocsis magas fizetés-
sel azonnal felvétetik.**
Johannaszikvizgyárban Szegedi-út.

Uj lécládák
gyümölcs- és főzelék-
félék
esomagolásra kaphatók:
Báno és Bröder
cégnél Szabadkán.

Ujságárusító
emberok,
asszonyok,
lányok,
fiúk
havi fizetéssel,
vagy magas %-al
azonnal felvétet-
nek a
DÉLVIDÉK
kiadóhivatalában.

ME NETREN

Budapestről érk. délután	1:00
éjjel	8:01
	12:24
	4:12
Budapestre ind. délelőtt	10:15
délután	1:55
éjjel	11:53
	4:47
Zomborból érk. délelőtt	10:45
éjjel	10:11
Zomborba ind. éjjel	8:14
	5:28
Ujvidékről érk. délelőtt	7:48
délután	1:21
éjjel	10:58
Ujvidékre ind. délután	1:44
éjjel	9:26
	4:28
Szegedről érk. délután	12:42
éjjel	8:06
Szegedre ind. délután	1:88
éjjel	12:05
Cservenka—Gombosról	
érk. éjjel	8:57
Cservendka—Gombosra	
ind. éjjel	4:42
Zentáról érk.	1:55
Zentára ind.	4:38
Bajáról érk. délelőtt	9:02
éjjel	9:28
Bajára ind.	7:48
	5:15
Bácsalmásról érk. délelőtt	7:45

A *gal jelzettek zversvontal
Az éjjeli idő: este 6 tól reggel

**Viszketegséget, szárazpírt,
rüh**
a leggyorsabban elmulasztja
a Dr. FLESCHE-féle eredeti term.
védett
**„Skaboforn
kenőcs”**
Nincs szaga. Nem piszkít. Mi-
dig eredeti peccsés dr. Flesch-
félét kérjünk. Probátógye-
kerena, vagy tégely 3 K., es-
ládi adag 12 korona
Szabadka és vidéke részére
főraktár:
DECSY GYULA
„Szent Terézia” városi gygy-
szertár I. kör Beák-utca. (A
kápoma melett.)
Verebélyi a SKABOFORN
védjegyre figyeljünk!

Egy jókarban levő kerék
jutányosan
eladó.
VII kör, Erdő-utca 82. sz.
Piakátragasztó is
fizetéssel, ruházattal azonnal
tetik. Bővebbet Földes ruhá-

A legújabb egyházmegyei
nyomatványok
postafordultával a
Szent Antal
nyomdában
szerezhetők be